

EXPOO

Jaarplan 2015

*Dit is het voorstel van jaarplan, opgemaakt door het EXPOO team en gebaseerd op noden en behoeften die het werkveld ons gedurende het werkjaar signaleerden.
Het jaarplan werd afgetoetst en bijgewerkt in overleg met verschillende afdelingen Kind en Gezin, reflectiegroep en werkveld.*

Het afgelopen jaar was voor EXPOO een jaar vol veranderingen.

- Het decreet opvoedingsondersteuning, dat aan de basis lag voor het ontstaan van EXPOO werd vervangen door een nieuw decreet preventieve gezinsondersteuning. Dit nieuwe decreet geeft aan EXPOO verder de **opdracht** om “kennis en expertise inzake opvoeden en opvoedingsondersteuning te verzamelen, verrijken en verspreiden en ondersteuning inzake methoden, technieken en instrumenten aan te bieden aan actoren op het domein van opvoedingsondersteuning”
- Door het stopzetten van de activiteiten in kader van opvoedingsondersteuning en preventie door het agentschap Jongerenwelzijn, situeert EXPOO zich nu volledig binnen Kind en Gezin. Omdat de focus van EXPOO ligt op kennisdeling en ondersteuning en om het onderscheid te maken met opdrachten regelgeving is EXPOO een afzonderlijke entiteit binnen de Kind en Gezin – Academie.
- Een reflectiegroep, samengesteld op basis van de ruime en diverse invalshoeken en expertise op vlak van opvoedingsondersteuning, is voor het EXPOO-team een klankbord en toetssteen voor de werking.
- Ook in het EXPOO-team waren er veranderingen. Door het stopzetten van de activiteiten bij het agentschap Jongerenwelzijn werden middelen overgeheveld naar Kind en Gezin waardoor EXPOO twee extra medewerkers kon aanwerven. Ook is er een vervanging omwille van loopbaanonderbreking. Het EXPOO team bestaat nu uit 5 personen. Extra ondersteuning wordt ook geboden door een collega uit de Kind en Gezin-Academie: Kathleen De Jonghe (K&G-Academie); Liesbeth De Ridder; Kirsten De Saeger (deeltijds); Silke Renty; Tim Stroobants (deeltijds); Nele Travers.

Deze veranderingen waren voor EXPOO een aanleiding om samen met de reflectiegroep te werken aan het formuleren van een missie en visie. Deze zijn de vertrekbasis voor onze projecten en activiteiten.

EXPOO is het Vlaams expertisecentrum over opvoeden en opvoedingsondersteuning.

Missie

- > *EXPOO bouwt mee aan een positieve leefomgeving waar het voor kinderen en jongeren goed is om op te groeien.*

Visie

- > *Door samen in een open netwerk kennis en expertise te verzamelen, ontwikkelen en verspreiden, wil EXPOO mensen en organisaties inspireren, ondersteunen en verbinden.*

EXPOO is een betrouwbare bron van kwaliteitsvolle informatie en kennis over opvoeden en opvoedingsondersteuning. EXPOO ontwikkelt ook zelf of in partnerschap nieuwe kennis. Ze maakt haar missie waar door soms minder evidente thema's onder de maatschappelijke aandacht te brengen. EXPOO brengt mensen met elkaar in gesprek, belicht nieuwe ideeën en initiatieven, biedt bijscholingsmogelijkheden en creëert een klimaat voor constructieve uitwisseling van ervaringen zodat actoren zich geïnspireerd en ondersteund weten om hun werk in het belang van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders te kunnen doen.

De structuur van het jaarplan is opgesteld op basis van de opdrachten geformuleerd in het decreet preventieve gezinsondersteuning. Per opdracht belichten we de recurrente activiteiten en nieuwe projecten. De activiteiten van EXPOO zijn gericht tot het brede werkveld van actoren betrokken bij opvoeding- en gezinsondersteuning. We hebben extra aandacht voor de ondersteuning van de actoren betrokken bij de Huizen van het Kind (zie beleidsnota van minister Vandeuren).

> Informatie en kennis

EXPOO zal verder informatie, kennis en expertise verzamelen en ontsluiten over opvoeden en opvoedingsondersteuning opdat al wie direct of indirect betrokken is bij de ondersteuning van gezinnen toegang zou hebben tot actuele en kwaliteitsvolle informatie en kennis.

Rond een aantal **thema's** clusteren we grondiger diepgaande informatie met standpunten, vormingsaanbod, praktijken, materialen.

Deze inhoudelijke thema's zijn onder meer: opvoedingsondersteuning aan ouders van jongeren; pedagogische civil society; opvoeding en scheiding/co-ouderschap; opvoeding in twee culturen; opvoeding en kinderen met een specifieke zorgbehoefte; mediaopvoeding, radicalisering.

Bij deze kennisverzameling heeft EXPOO bijzondere aandacht voor het ontsluiten van inzichten uit wetenschappelijk onderzoek enerzijds en het verzamelen en verspreiden van praktijkexpertise anderzijds.

De kennis wordt onder meer verspreid via de **EXPOO-website** die in 2015 vernieuwd wordt.

We hebben extra aandacht voor de ontsluiting van deze kennis aan de actoren Huizen van het Kind en stemmen daartoe af met de betrokken afdelingen van Kind en Gezin (website Huizen van het Kind, nieuwsbrieven,...)

Nieuw in 2015:

EXPOO werkt de samenwerking met hogescholen en universiteiten verder uit zodat de verzamelde kennis en informatie ook ontsloten wordt op maat van **lectoren en studenten**.

> Uitwisselingsplatformen & evenementen

EXPOO zal diverse uitwisselingsplatformen opzetten en evenementen organiseren zodat actoren inspiratie kunnen opdoen om lokaal vorm te geven aan opvoedingsondersteuning.

In 2015 zetten we verder in op de platformen waar verder behoeften gesignaleerd worden. We zoeken naar sectoroverschrijdende thematische uitwisselingsmogelijkheden. We hebben aandacht zowel voor de beginnende actoren als voor de behoeften van wie al langer in het werkveld actief is. We experimenteren met andere vormen van uitwisseling in combinatie met het fysiek samenkomen.

> **Ontmoetingsfunctie**

In samenwerking met partners (VCOK, VBJK, Provincie Limburg, Vlaams Netwerk Spel en Ontmoetingsplaatsen, afdeling PGO Kind en Gezin,...) faciliteert en organiseert EXPOO een vormingsaanbod voor wie start met een ontmoetingsplaats (zie verder), een lerend netwerk voor actoren met ervaring (nieuw) en een open forumdag met als thema rol van de begeleider (31 maart 2015)

- > **Uitwisselingsmomenten erkende sectoren opvoedingsondersteuning**
Op vraag van opvoedingswinkels, inloopteams.... organiseert en faciliteert EXPOO themagerichte uitwisseling
- > **Congres opvoedingsondersteuning**
EXPOO organiseert – samen met partners - een Vlaams congres opvoedingsondersteuning in december 2015.
- > **Opvoedingsondersteuning aan ouders van jongeren (nieuw)**
EXPOO organiseert een dialoogmoment over opvoedingsondersteuning aan ouders van jongeren (september 2015).
- > **Huizen van het Kind (nieuw)**
Voor de actoren Huizen van het Kind willen we samen met partners ondersteuningsmogelijkheden voorzien. We willen – samen met het werkveld in een open netwerk - ondersteunende materialen en producten samenbrengen (zoals een draaiboek voor starters, inspirerende praktijkcases en verdiepende thematische modules (die al dan niet fysiek of online worden aangeboden). We onderzoeken tevens de mogelijkheden van een online lerend netwerk voor gevorderden.

> **Kwaliteit en innovatie**

EXPOO zet projecten en acties op met als doel de kwaliteit van het aanbod opvoedingsondersteuning te versterken. Daarnaast wil EXPOO ook oefenplek zijn voor nieuw aanbod en toepassingen

- > **Praktijkbeschrijving en methodiekontwikkeling**
EXPOO organiseert praktijkbeschrijvingskringen waarin praktijkwerkers reflecteren over de eigen praktijk en dit neerschrijven in een grondplan. In 2015 werken we rond de **informatieve functie (infotheek)** en de onthaalfunctie.

Daarnaast stimuleert EXPOO organisaties om zelf hun praktijk te beschrijven in het grondplan en (theoretisch of via onderzoek) te onderbouwen. EXPOO biedt hier een beperkte procesbegeleiding aan. In 2015 werken we de praktijkbeschrijving van Instapje af en gaan we aan de slag met 'Rots en Water'.

EXPOO draagt bij tot het ontsluiten van kwaliteitsvolle (Vlaamse en buitenlandse) praktijken opvoedingsondersteuning. Prioriteit gaat naar het exploreren en inventariseren van aanbod voor **ouders van jongeren**.

In opvolging van het onderzoek praktijken **pedagogische civil society** (Kristien Nys, HIG in functie van congres 2014) onderzoekt EXPOO de noodzaak aan methodiekontwikkeling (outreachend werken, netwerkversterkende methodieken,...). Er wordt ook nagegaan in hoeverre methodieken en praktijken op vlak van samenwerking met kinderopvang en onderwijs kunnen versterkt worden.

- > EXPOO onderzoekt de behoeften aan methodiekontwikkeling rond **online opvoedingsondersteuning** en speelt hierbij in op het project 'Bouwstenen Online Hulp' (beleidsnota)
We exploreren en testen interactieve vormen van opvoedingsondersteuning aan ouders met als doel actoren opvoedingsondersteuning nieuwe tools aan te reiken voor hun dienstverlening aan ouders.

We zetten in samenwerking met het VCOK een nieuwe webinar reeks op over opvoeden van jongeren (maart 2015)

We verkennen de mogelijkheden van chat dienstverlening en van de ontwikkeling van een online opvoedcursus.

> **Onderzoek in en voor de praktijk**

Op basis van signalen uit het werkveld signaleert EXPOO noden aan wetenschappelijk onderzoek (bijv. onderzoek naar opvoedingsondersteuning in Vlaanderen binnen de Huizen van het Kind, onderzoek over behoeften van ouders van jongeren...)

EXPOO participeert in stuurgroepen met name het onderzoek opvoedingsondersteuning en inclusie; gezinsenquête

EXPOO onderzoekt de mogelijkheden om – in samenwerking met partners - praktijkgericht onderzoek op te zetten en/of organisaties tools ter beschikking te stellen.

EXPOO wil nagaan welke set van gegevens noodzakelijk zijn bij het beschrijven van opvoedingsondersteuning in Vlaanderen en hoe deze kunnen verzameld worden.

> **Vorming en training**

In samenwerking met partners biedt EXPOO bijscholingen en trainingen aan. We voorzien dit in **open aanbod** (in Brussel).

Organisaties en netwerken kunnen ook beroep doen op EXPOO voor het uitwerken van een vormingsaanbod **op maat** van hun organisatie.

Bij de ontwikkeling van het vormingsaanbod gaat onze aandacht enerzijds naar de actoren Huizen van het Kind en naar actoren die opvoedingsondersteuning niet als kerntaak hebben.

- > **De bestaande vormingen** en trainingen opnieuw aanbieden indien er voldoende interesse is. Het gaat over de vormingen: Over opvoeden spreken; Pedagogisch adviseren; Opzetten van oudercursussen en het werken met groepen; Email Opvoedingsondersteuning; Telefonische Opvoedingsondersteuning; Ontmoetingsfunctie.

> **Nieuw in 2015**

Ondersteuningstraject Huizen van het Kind: In samenwerking met het VCOK wordt een driedaags ondersteuningstraject ontwikkeld en aangeboden aan startende Huizen van het Kind. (maart 2015 in open aanbod, in Antwerpen en West-Vlaanderen(?) op vraag).

Daarnaast willen we verdiepende thematische modules ontwikkelen (die al dan niet fysiek of online worden aangeboden).

- > De **online cursus** 'Wegwijs in opvoedingsondersteuning' wordt geactualiseerd en aangeboden. Bij deze cursus voorzien we een online coachfunctie.
- > Op de EXPOO-website brengen we ook ondersteunings- en vormingsmogelijkheden van partners samen. Organisaties kunnen hun aanbod bijv. bekend maken via de kalender.

> Tools

EXPOO ontwikkelt allerhande materialen, draaiboeken en instrumenten voor opvoedingsondersteuners.

- > We actualiseren bestaande tools en maken deze verder bekend: sprekersdatabank, hulpmiddelen voor pedagogische adviesgesprekken, tentoonstelling opvoeden samen aanpakken, widget opvoedinformatie op je website,...

> **Nieuw in 2015**

In samenwerking met het werkveld ontwikkelen we een draaiboek voor de inrichting van een **infotheek**. Naast een stappenplan en praktijkvoorbeelden voorzien we een ook in een lijst met kwaliteitsvolle materialen (boeken, websites, ...) en een kwaliteitswijzer zodat actoren een hulpmiddel hebben om kwaliteit van materiaal te checken.

EXPOO maakt een nieuw **magazine** over opvoedingsondersteuning aan ouders van jongeren.

Momenteel onderzoeken we verder de behoeften van de actoren van de Huizen van het Kind (tool om partners in kaart te brengen, communicatiematrix, ..)

- > We ontsluiten tevens tools van partners (in ontwikkeling: spel gebruikersparticipatie Provincie Limburg, speelkaarten Kind en Samenleving, ...)

> Basisinformatie over opvoeden

Het decreet preventieve gezinsondersteuning geeft EXPOO ook de opdracht om kwaliteitsvolle basisinformatie over opvoeden te verzamelen en te ontwikkelen ter ondersteuning van actoren opvoedingsondersteuning. EXPOO wil ook voor informatie over opvoedthema's een bekende en betrouwbare bron van informatie zijn voor al wie behoefte heeft aan deze informatie (professionelen, pers, ouders, ...)

> **Groeimee.be verder uitbouwen**

EXPOO stelt deze informatie over opvoeden verder vooral ter beschikking via de website Groeimee.be. Op basis van gesignaleerde noden vanuit het werkveld wordt – in samenwerking met partners - nieuwe content ontwikkeld.

We bouwen verder een redactie-platform uit met als doel er mee voor te zorgen dat de content aansluit bij de behoeften van de gebruiker en wetenschappelijk gefundeerd is.

We ondernemen acties zodat de basisinformatie over opvoeden en de website voldoende bekend is en gebruikt kan worden door de actoren opvoedingsondersteuning (zoals de Huizen van het Kind)

We bouwen het partnership met de Opvoedingslijn verder uit zodat ouders een kwaliteitsvol antwoord krijgen op hun vragen.

> **Beeldmateriaal**

We exploreren de noodzaak aan bijkomend pictografisch materiaal voor professionals om opvoeding bespreekbaar te maken in gezinnen die de Nederlandse taal onvoldoende kennen.

> Sensibilisering

> Week van de Opvoeding

EXPOO verzorgt de algemene coördinatie van de jaarlijkse 'Week van de Opvoeding'-campagne.

> Pers en media

Naar aanleiding van maatschappelijke gebeurtenissen brengen we correcte informatie en standpunten over opvoedingsthema's.

> Netwerking en signaalfunctie

> Reflectiegroep

We organiseren een aantal bijeenkomsten met de externe reflectiegroep om voldoende voeling te hebben met het werkveld en maatschappelijke tendensen.

> Samenwerking

We houden voeling met de praktijk. We zetten in op samenwerking en continueren en verstevigen partnerschappen.

We zoeken naar nieuwe samenwerkingen met bijv. actoren onderwijs, kinderopvang, ...

> Representatie

Op vraag van Kind en Gezin (projecten ondernemingsplan) en op vraag van partners (binnen en buitenland) werken we mee aan projecten en evenementen en dragen zo een positieve visie op opvoeden en opvoedingsondersteuning uit.

(project spelen en ontmoeten Kind en Samenleving; commissie jeugdinformatie; overlegplatform Mediawijs; Week van de Geletterdheid, ...)

Met het oog op kennisdeling informeren we Vlaanderen over trends en ontwikkelingen uit het buitenland en maken we goede praktijken uit Vlaanderen zichtbaar op internationale fora.

> Vanuit onze opdrachten en positionering nemen we ook een **signaalfunctie** naar beleid en wetenschap op.

> Lokale samenwerking en acties ondersteunen

Het decreet voorziet dat EXPOO lokale samenwerking en acties kan ondersteunen.

Op vraag van en waar mogelijk biedt EXPOO een korte ad hoc ondersteuning aan voor netwerken Huizen van het Kind. EXPOO gaat enkel in op dergelijke vragen indien het korte opdrachten zijn waarvan het resultaat een meerwaarde heeft voor andere actoren. (bijv. traject inloopteams Antwerpen en de Huizen van het Kind; plaats van pre/perinatale ondersteuning in Huis van het Kind Ronse;...).

Op vraag van provinciebesturen en provinciale afdelingen van Kind en Gezin neemt EXPOO deel aan en ondersteunt bij organiseren van overlegplatforms.

